

РЕШЕНИЕ

№ 3445

гр. София, 26.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав,
в публично заседание на 19.04.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилска

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **8588** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда чл. 203 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по исковата молба, уточнена с молба от 19.10.2022 г., депозирана от И. И. П., А. А. П. и Ф. Ю. П. чрез пълномощник адв. П. против Националната здравноосигурителна каса в качеството ѝ на правоприменик на Център „Фонд за лечение на деца“, закрит считано от 01.04.2019 г., съгласно § 13, ал. 1 от ПЗР на Закона за бюджета на НЗОК за 2019 г. и Постановление на Министерския съвет № 54/28.03.2019 г. (обн. ДВ бр. 2682019 г.). Предявени са следните субективно съединени иски за неимуществени вреди:

1. За всеки един от ищите в размер на 150 000 лв., ведно със законната лихва от 08.11.2019 г. до окончателно изплащане на сумите. Претенциите за обезвреда се основават на отмяната на заповед № 118/08.02.2017 г. на директора на Центъра „Фонд за лечение на деца“, като засегнала правото на достъп до медицинска помощ на И. Ю. П., а от тук и правото му на живот, рефлектирало върху неговите родители и сестра (ищци в настоящото производство), довело да невъзвратими болки и страдания за ищите от липсата на своевременно и ефективно лечение и препятстването на успешно проведеното преди това лечение в Турция. От друга страна, предвид знанието на бащата в качеството му на адвокат, за необходимостта от провеждане на съдебно оспорване на издадения незаконнообразен административен акт и

продължителността на съдебното производство, ищците изпаднали в паника и депресия, започнали да вземат медикаменти, интензитетът на болките и страданията се е задълбочили.

2. За всеки един от ищците в размер на 100 000 лв., ведно със законната лихва от 21.12.2016 г. до окончателно изплащане на сумите. Претенциите за обезвреда се основават на бездействието на директора на Центъра „Фонд за лечение на деца“ да проведе срочно дейностите по процедурата по разглеждане и произнасяне по депозирано на 21.12.2016 г. заявление на И. Ю. П. за организационно и финансово подпомагане, съответно липсата на съобразяване от страна на административния орган на правилата на Закона за закрила на детето и Конвенцията на ООН за правата на детето, изискващи от него да приложи най-добрата грижа за детето. Незаконосъобразното бездействие на директора на Център „Фонд за лечение на деца“ се изразява в неизвършване на дължимото поведение, а именно: 1. не предприемане на своевременни мерки за привеждане на заявлението за финансова помощ в предвидения кратък срок за разглеждане, с оглед здравословното състояние на детето в съответствие с нормативно установените изисквания за защита на правото му на живот и правото на лечение съобразно най-високия достижим стандарт и успешно проведено преди това лечение в Република Турция, обусловило и подаденото искане; 2. познавайки историята на заболяването, лечението на детето в Република Турция и липсата на регистрация в Националната онкологична комисия, като дете с онкологично заболяване /т.е. не се води на отчет в Р България като дете с такова заболяване/, не е предприел никакви мерки след подаването на заявлението за финансово подпомагане на 21.12.2016г., предвид тежкото здравословно състояние на детето и не е настанил детето в българско лечебно заведение, където да започне веднага някакво лечение. Това бездействие е породило страх и безпомощност у ищците в условията на ексцес, лично всеки от тях и по рефлексия от детето, поради лишаване на детето от възможността да получи, както в рамките на страната, така и в чужбина своевременно и адекватно лечение, отговарящо на най-високия дължим медицински стандарт, при вече проведено успешно лечение в Република Турция. Ищците твърдят, че са изпаднали в паника, започнали са прием на медикаменти, болките и страданията им са се задълбочили и са засегнали всички сфери на живота им, както на физическо ниво, така и на емоционално. Ограничили са контактите си с други хора, спрели са да присъстват на събития, което продължава и ще продължи през целия им живот.

В съдебно заседание от адв. П. – в качеството му на ищец и пълномощник на ищците А. А. П. и Ф. Ю. П. прави изменение на исковата претенция, като предявените искове за законна лихва да се считат за предявени от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата. От своя страна исковете за наказателна лихва да се считат за предявени от 21.12.2016 г. до датата на предявяване на исковата молба. Прави изявление от името и на тримата ищци за намаляване на размера на претендираното обезщетение за обезвреда от законосъобразното бездействие на административния орган, като всеки един от исковете следва да се счита за предявени в размер на 50 000 лева за всеки един от ищците поотделно, а не както е посочено в исковата молба в размер на по 100 000 лв. за всеки един от ищците поотделно. Моли за уважаване на предявената искова молба с последващите изменения, респ. с направеното намаляване на цената на исковете. Поддържа изложените в депозираното по делото писмено становище доводи за допустимост и основателност на исковете.

Подробни съображения в тази насока излага и в депозираните по делото писмени бележки. Претендира разноски, съобразно приложен списък по чл. 80 от ГПК.

Ответникът - Национална здравноосигурителна каса (НЗОК) чрез процесуални представители оспорва исковете, като недопустими и неоснователни. Твърдението за недопустимост се основава на нормата в чл. 299, ал. 2 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК и силата на пресъдено нещо на определение № 5583/27.07.2021 г., постановено по адм.д. № 6970/22021 г. по описа на Административен съд София-град, потвърдено с определение № 10877/29.10.2021 г., постановено по адм.д. № 10353/2021 г. по описа на Върховния административен съд, с което предявените искове от ищците на същото основание против НЗОК са оставени без разглеждане. Оспорва и пасивната процесуална легитимация на НЗОК, доколкото НЗОК не се явява правоприемник на Център „Фонд за лечение на деца“ по отношение на последиците от отменени административни актове, издадени от Фонда, съгласно чл. 1, ал. 3 от Постановление на Министерския съвет № 54/28.03.2019 г. Оспорва се и активната легитимация на ищците, тъй като съгласно нормата в чл. 6, ал. 1 от ЗОДОВ за неимуществени вреди наследниците имат право на обезщетение само ако искът е предявен от наследодателя пред съда. Изтъква се, че спорното материално право в случая има личен характер, паради което и наследниците на починалото дете не могат да осъществяват права в лично качество, тъй като не са субекти в производството по предоставяне на финансово и организационно подпомагане. Оспорва се наличието на причинно - следствена връзка между отменения административен акт и настъпилите вреди. Оспорва се като недоказан факта на претърпените имуществени вреди, алтернативно същите са оспорват по размер. Претендира се отхвърляне на исковите претенции, като недопустими, неоснователни и недоказани, алтернативно се прави искане за намаляване на техния размер. Подробни съображения в тази насока са изложени в депозирания по делото писмен отговор по чл. 131 от ГПК. Прави искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на С. градска прокуратура изразява становище за неоснователност на исковите претенции, предвид липсата на предпоставките в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Настоящият съдебен състав след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Ищците И. И. П. и А. А. П. са родители на И. Ю. П., починал на 05.11.2017 г. Ищцата Ф. Ю. П. е негова сестра (Удостоверение за съпруга и родствени връзки изх. №2879/11.10.2022 г.).

През 2013 г. на И. Ю. П. е поставена диагноза "Ту екстрадуралис, екстрамедуларис рег. вертебре ТХ7-ТХ9. Компресио медуле спиналис". С Решение №1218/21.10.2014 г. на директора на Център "Фонд за лечение на деца" е отпусната сумата 71 400 евро за лечение в Медицински център А., [населено място], Република Турция, което лечение е проведено.

Със заявление № 3-7582/21.12.2016 г., подадено от И. И. П. - родител на И. Ю. П. до Център "Фонд за лечение на деца" е поискано организационно и финансово подпомагане по отношение на непълнолетния И. за осъществяване на контролен преглед, оперативно лечение и химиотерапия в Медицински център „А.“ в Турция. Към заявлението е приложена медицинска документация.

В изпълнение на изискванията по чл. 33, ал. 1 от Правилника за дейността и организацията на работа на Център "Фонд за лечение на деца", директорът на Центъра е поискал от пет и е получил становище от четирима специалисти, които са единодушни, че лечението при установената диагноза на непълнолетния може да се провежда в България чрез химиотерапия. С решение по т. 11.2.1 по протокол № 3/08.02.2017г. е постановен отказ по заявлението и пациентът е насочен за лечение в България.

Въз основа на така проведеното административно производство е издадена заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център "Фонд за лечение на деца", с която на основание чл. 3, ал. 1, т. 1, б. а във връзка с чл. 43, ал. 1 от ПДОРЦФЛД, е отказано организационно и финансово подпомагане за чужбина, а се разрешава осъществяване такова в България. Заповедта е съобщена на И. П. на 10.07.2017г.

На 26.07.2017г. И. П. в качеството му на законен представител и със знанието и съгласието на непълнолетния си син И. П. е оспорил заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център "Фонд за лечение на деца" по съдебен ред. Образувано адм.д. № 8867/2017г. по описа на Административен съд София- град. С влязло в сила на 08.11.2019 г. решение № 5978/15.10.2019 г., постановено по адм.д. № 8867/2017г. по описа на Административен съд София- град е отменена заповед № 118/08.02.2017 г. на директора на Център „Фонд за лечение на деца“.

По депозирана от И. И. П., А. А. П. и Ф. Ю. П. искова молба против Националната здравноосигурителна каса е образувано адм.д. №7657/2019 г. по описа на Административен съд София- град. Предявени са искове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, произтичащи от незаконосъобразно бездействие на директора на Център „Фонд за лечение на деца“, довело до оставане без гарантиран достъп до медицинска помощ и лечение на И. И. П. и от отмяната на заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център "Фонд за лечение на деца". По делото е постановено решение № 2194/24.04.2020 г., с което частично са уважени предявените от И. И. П., А. А. П. и Ф. Ю. П. искове за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди. С решение № 8127/05.07.2021 г., постановено по адм.д. № 9187/2020 г. по описа на Върховния административен съд е отменено решението на Административен съд София- град и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав. С определение № 583/27.07.2021 г., постановено по адм. д. № 6970/2021 г. по описа на Административен съд София-град са оставени без разглеждане предявените от И. И. П., А. А. П. и Ф. Ю. П. искове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за причинените им неимуществени вреди от отменената като незаконосъобразна заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център "Фонд за лечение на деца", върната е депозираната от тях искова молба вх. № 18865/19.06.2019 г. и е прекратено производството по адм. д. №6970/2021 г. по описа на Административен съд София-град. Определението е мотивирано с депозиране на исквата молба преди отмяната на заповед № 118/08.02.2017 г. на директора на Център "Фонд за лечение на деца" с влязлото в сила на 08.11.2019 г. решение №5978/15.10.2019 г., постановено по адм.д. № 8867/2017г. по описа на Административен съд София-град, поради което и с оглед разпоредбата на чл. 204, ал. 2, изр. първо от АПК исквата молба е недопустима. Определението е потвърдено с определение №10877/28.10.2021 г., постановено по адм. д. № 10353/2021 г. по описа на Върховния административен съд. В мотивите и на двете определения изрично е отбелязано, че няма пречка исквете да бъдат предявени

отново след влизане в сила на решението за отмяна на заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център „Фонд за лечение на деца“.

С решение № 7756/22.08.2022 г., постановено по адм.д. № 1551/2022 г. по описа на Върховния административен съд е оставено без разглеждане искането за отмяна по чл. 239, т. 1 и т. 5 от АПК на И. И. П., А. А. П. и Ф. Ю. П. на влязло в сила решение №8127/05.07.2021 г., постановено по адм.д. № 9187/2020 г. по описа на Върховния административен съд и производството в тази му част е прекратено. Ведно с това е отхвърлено искането на И. И. П., А. А. П. и Ф. Ю. П. за отмяна на влязло в сила определение №10877/28.10.2021 г., постановено по адм.д. № 10353/2020 г. по описа на Върховния административен съд и определение № №5583/27.07.2021 г., постановено по адм.д. № 6970/2021 г. по описа на Административен съд София-град.

По делото е приложен заверен препис от съдебно-психологична експертиза на И. И. П. и А. А. П., изготвена по гр.д. № 557/2020 г. по описа на Окръжен съд - Пазарджик.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

В чл. 204 от АПК са предвидени предпоставките, при които исковете за обезщетения за вреди причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица са допустими за разглеждане. Съгласно ал. 1 на чл. 204 от АПК, първата предпоставка за допустимост на иска, когато се претендира, че вредите са причинени от незаконосъобразен административен акт, е той да бъде отменен по съответния ред, т.е. изисква се предварителното установяване по предвидения от закона ред на незаконосъобразността на административния акт със съответен влязъл в сила акт, преди да се пристъпи към производството по чл. 203 и следващите от АПК по претендирането на вреди. В конкретния случай, настоящият състав намира предявените искове за обезвреда за ДОПУСТИМИ, доколкото в едната си част същите произтичат от отменен административен акт, а именно: заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център „Фонд за лечение на деца“. Съгласно ал. 4 на чл. 204 от АПК незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение. В конкретния случай, настоящият състав намира предявените искове за обезвреда за ДОПУСТИМИ, доколкото в исковата молба са наведени твърдения, че част от същите произтичат от незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица от състава на ответника (правоприемство по чл. 1, ал. 3 от Постановление на Министерския съвет № 54/28.03.2019 г.). Въпросът дали бездействието, от което се претендира настъпването на вредите е основание за търсене на обезщетение по реда на ЗОДОВ, дали същото е незаконосъобразно и дали е осъществено при или по повод изпълнение на административна дейност е въпрос по съществуването на спора.

Спазена е разпоредбата на чл. 205 от АПК, съгласно която искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Неоснователен е доводът на процесуалния представител на ответника за недопустимост на исковата молба в хипотезата на чл. 299, ал. 2 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК и силата на пресъдено нещо на определение № 5583/27.07.2021 г., постановено по адм.д. № 6970/22021 г. по описа на Административен съд София-град, потвърдено с определение № 10877/29.10.2021 г., постановено по адм.д. № 10353/2021 г. по описа на Върховния

административен съд, с което предявените иски от ищите на същото основание против НЗОК са оставени без разглеждане.

Обективните предели на СПН обхващат съществуването или несъществуването на правоотношението, което е предмет на делото, поради което и със СПН се ползва единствено диспозитивът на съдебния акт, с който съдът се е произнесъл по съществуването на правния спор. Съдебните актове, с които съдът се е произнесъл по допустимостта на конкретния иск не са абсолютна отрицателна процесуална пречка за предявяване на нов иск, в случай че причината за недопустимост на първоначалния иск бъде отстранена, какъвто е настоящия. Прекратителното определение № 583/27.07.2021 г., постановено по адм. д. № 6970/2021 г. по описа на Административен съд София-град, потвърдено с определение №10877/28.10.2021 г., постановено по адм. д. № 10353/2021 г. по описа на Върховния административен съд е мотивирано с депозиране на исковата молба преди отмяната на заповед № 118/08.02.2017 г. на директора на Център "Фонд за лечение на деца" с влязлото в сила на 08.11.2019 г. решение №5978/15.10.2019 г., постановено по адм.д. № 8867/2017г. по описа на Административен съд София-град. Ето защо и в мотивите и на двете определения изрично е отбелязано, че няма пречка исковите да бъдат предявени отново след влизане в сила на решението за отмяна на заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център "Фонд за лечение на деца", какъвто е настоящия случай.

Неоснователни са и доводите на процесуалния представител на ответника за липсата на пасивната процесуална легитимация на НЗОК, доколкото НЗОК не се явява правопреемник на Център „Фонд за лечение на деца“ по отношение на последиците от отменени административни актове, издадени от Фонда, съгласно чл. 1, ал. 3 от Постановление на Министерския съвет № 54/28.03.2019 г. (Обн., ДВ, бр. 26 от 29.03.2019 г., в сила от 29.03.2019г.). Съгласно чл. 1, ал. 1 от същото считано от 1 април 2019 г. се закрива Център „Фонд за лечение на деца“. По силата на ал. 3 на чл. 1 от Постановлението, функциите, дейността, активите, пасивите, архивът, както и другите права и задължения на Център „Фонд за лечение на деца“, свързани с организационното и финансовото подпомагане за лечение на лица до 18-годишна възраст в страната и в чужбина, се поемат от Националната здравноосигурителна каса. НЗОК е юридическо лице със седалище С. и с предмет на дейност - осъществяване на задължителното здравно осигуряване, следователно НЗОК е правопреемник на Център "Фонд за лечение на деца" и исковите за обезщетение срещу това юридическо лице, са насочени срещу

надлежащия ответник, притежаващ самостоятелна правосубектност.

Не на последно място, неоснователни са и доводите на процесуалния представител на ответника за процесуална недопустимост на исковите претенции с оглед липсата на активната легитимация на ишците, предвид нормата на чл. 6, ал. 1 от ЗОДОВ. В съдебната практика няма спор относно прилагането на чл. 6, ал. 1 от ЗОДОВ, предвиждащ, че при смърт на увредения неговото право на обезщетение за имуществени вреди са наследява, а за неимуществени вреди - само ако е било предявено пред съд от увредения. В случая исковите са предявени от тримата ищци в лично качество и за претърпените от всеки от тях неимуществени вреди във връзка с поискано организационно и финансово подпомагане за лечение на И. П. в чужбина. Исковите не са предявени от тях в качеството им на наследници на починалия, за неимуществени вреди, претърпени от самия починал, но непредявени от него приживе, както твърди ответникът НЗОК, поради което чл. 6, ал. 1 от ЗОДОВ е неприложим в случая.

Разгледана по същество исковата молба е **ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА** по следните съображения:

В чл. 4 от ЗОДОВ е уреден материално правния режим на отговорността с препращане за неуредените въпроси към граждански закони (§ 1 от ЗР на ЗОДОВ). В този смисъл искът по глава XI от АПК се основава на фактическия състав на непозволеното увреждане и за да възникне право на обезщетение в хипотезата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, е необходимо кумулативното наличие на следните предпоставки:

1. незаконосъобразен акт /отменен по съответния ред, включително нищожен или оттеглен - чл. 204, ал. 3 от АПК/, или незаконосъобразно действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод на административна дейност /което се установява от съда, пред които е предявен искът за обезщетение – чл. 204, ал. 4 от АПК/;

2. вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени ли неимуществени/;

3. причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие и бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ, Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. В този смисъл, тъй като отговорността на държавата се характеризира като обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността.

1. По отношение на предявените иски за обезвреда,

произтичащи от незаконосъобразно бездействие на директора на Център „Фонд за лечение на деца“:

С влязло в сила на 08.11.2019 г. решение № 5978/15.10.2019 г., постановено по адм.д. № 8867/2017 г. по описа на Административен съд София-град е отменена заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център „Фонд за лечение на деца“. Отмяната е мотивирана с нарушение на чл. 3, т. 3 и т. 9 от Закона за закрила на детето, според които закрилата на детето се основава на принципите за осигуряване най-добрия интерес на детето и грижа в съответствие с неговите потребности. С отменената заповед е засегнато правото на достъп до медицинска помощ на И. П. и това пряко е рефлектирало върху неговите родители и сестра му, които са ищци в настоящото съдебно производство. Настоящият съдебен състав не поставя под съмнение факта, че заболяване на член от семейството от онкологично заболяване причинява страх, тревожност и притеснение във всеки човек, като тези усещания са още по-интензивни, когато боледува дете. Като преки свидетели на постановения отказ неговите родители и сестра му са претърпели невъзвратими болки и страдания от липсата на своевременно и ефективно лечение на И., финансирано от Фонда и пречатстване на успешно проведено преди това лечение в Турция. Не без значение е и факта, че за да защитят правата на детето си от незаконосъобразния административен акт на родителите се е наложило за водят съдебно производство пред Административен съд София-град. Воденето на съдебни дела е една допълнителна тежест, която има не само финансово изражение, но и емоционално и психическо такова и този факт също следва да бъде отчетен при решаване на настоящия правен спор. Наред с това следва да се съобрази и обстоятелството, че не може да бъдат точно установени, поради което и трудно доказуеми са психическите и емоционални преживявания на човек в подобна ситуация, тъй като същите са свързани с неговия вътрешния мир и свидетели на това състояние, извън семейството, трудно биха били ангажирани. За наличието на претърпени неимуществени вреди свидетелства и приетия като доказателство по делото препис от заключение от съдебно-психологична експертиза на И. И. П. и А. А. П., изготвена по гр.д. № 557/2020 г. по описа на Окръжен съд - Пазарджик. Същата макар и да не е допусната и приета в настоящата съдебно производство подкрепя изложените мотиви за претърпени неимуществени вреди.

Размерът на обезщетението за претърпените неимуществени вреди в съответствие с разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД се определя по справедливост. По делото не са налице конкретни доказателства на интензитета на породените страдания и негативни преживявания, но

предвид съдебната практика настоящият съдебен състав намира, че на ищците И. И. П. и А. А. П. следва да се присъди обезщетение за претърпени неимуществени вреди от отменен административен акт (заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център „Фонд за лечение на деца“) в размер на 20 000 (двадесет хиляди) лева, а на ищцата Ф. Ю. П. обезщетение в размер на 15 000 (петнадесет хиляди) лева.

Началният момент на забавата и съответно дължимостта на лихвата върху сумата на обезщетението за вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт е от влизане в сила на решението, с което последния се отменя. В конкретния случай актът, на незаконосъобразността на който се основават исквете за обезвреда е отменен с влязлото в сила на 08.11.2019 г. решение № 5978/15.10.2019 г., постановено по адм.д. № 8867/2017г. по описа на Административен съд София- град. Съгласно Тълкувателно решение № 3/2004 г. по тълк. Д. №3/2004 на ОСГК на ВКС, началният момент, от който лихвата за забава може да се претендира е датата, на която е влязло в сила решението, с което се отменя унищожаемия акт. Следователно, исквете за лихва следва да бъдат уважени от 08.11.2019 г., а тези за периода от датата на подаване на заявлението пред Център „Фонд за лечение на деца“ - 21.12.2016 г. до отмяната на заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център „Фонд за лечение на деца“ следва да се отхвърлят.

Налице е и причинна връзка между отменения като незаконосъобразен административен акт и настъпилите вреди, която връзка не се прекъсва от обстоятелството, че ищците не са страна в материалното правоотношение по издаване на заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Ц"Фонд за лечение на деца“. В случая адресат на този индивидуален административен акт безспорно е непълнолетния И. П., но връзката между и него и родителите му е най-силната възможна, до степен, че преживяванията и особено здравословния статус на детето засягат по несъмнен начин емоционалното и психическо състояние на неговите родители. Тази най-силна житейска връзка не е отречена от закона, който не въвежда изискване увреденото лице да е адресат на увреждащия административен акт, особено когато става дума за неимуществени вреди.

2. По отношение на предявените искове за обезвреда, произтичащи от незаконосъобразно бездействие на директора на Център „Фонд за лечение на деца“:

В конкретния случай се претендира, че настъпването на вредите е последица от незаконосъобразно бездействие, предвид което и с оглед разпоредбата на чл. 204, ал. 4 от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, на първо място съдът следва да установи дали е такова бездействие,

което да е незаконосъобразно, и едва след това - налице ли е причинно следствена връзка между него и настъпилите за ищеца вреди.

Защитата срещу неоснователните бездействия от страна на административен орган се уреждат в глава II, раздел II на АПК. В хипотезата на чл. 257 от АПК административният орган не изпълнява свое задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Така уреденият правен способ се идентифицира с осъдителен иск, при предявяването на който оспорващия следва да обоснове наличие на задължение за извършване на определени действия от страна на административния орган, произтичащи пряко от нормативен акт, който следва да бъде конкретизиран от оспорващия, като в негова тежест е и установяване на всички факти, от които произтича твърдяното задължение.

Един акт, респ. действие или бездействие са незаконни, когато противоречат на закона или на друг нормативен акт или когато не са предвидени в него, т. е. при липса на законово основание. Член 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони. Защитата срещу неоснователно бездействие от страна на административен орган се урежда в глава XV, раздел II на АПК. В хипотезата на чл. 257 от АПК административният орган не изпълнява свое задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Така уреденият правен способ се идентифицира с осъдителен иск, при предявяването на който оспорващия следва да обоснове наличие на задължение за извършване на определени действия от страна на административния орган, произтичащи пряко от нормативен акт, който следва да бъде конкретизиран от оспорващия, като в негова тежест е и установяване на всички факти, от които произтича твърдяното задължение.

Под административна дейност следва да се разбира такова действие, бездействие или акт, които имат властнически характер и са насочени към възникване на административно отношение между административен орган и гражданин.

В настоящия случай, ищите конкретизират твърдяното бездействие от страна на директора на Център „Фонд за лечение на деца“ като: 1. непредприемане на своевременни мерки за предвижване на заявлението за финансова помощ в предвидения кратък срок за разглеждане, с оглед здравословното състояние на детето в съответствие с нормативно установените изисквания за защита на правото му на живот и правото на лечение съобразно най-високия достижим стандарт предвид наличието на успешно проведено преди това лечение в Република Турция, обусловило и подаденото искане; 2. познавайки историята на заболяването, лечението

на детето в Република Турция и липсата на регистрация в Националната онкологична комисия като дете с онкологично заболяване /т.е. не се води на отчет в Р България като дете с такова заболяване/, непредприемане на никакви мерки след подаването на заявлението за финансово подпомагане на 21.12.2016 г., предвид тежкото здравословно състояние на детето и ненастаняване на детето в българско лечебно заведение, където да започне веднага въобще някакво лечение.

Съгласно чл. 30 от Правилника за дейността и организацията на работа на Център "Фонд за лечение на деца", издаден от министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр.37 от 18.05.2010г., отм., бр. 26 от 29.03.2019 г., в сила от 1.04.2019г., действал към момента на подаване на заявлението за организационно и финансово подпомагане от фонда на лица под 18 години, до директора на Фонда се подава съответното заявление по образец, към което се прилагат документи. В случая, от И. И. П. в качеството му на родител на И. Ю. П. е подадено заявление № 3-7582/21.12.2016 г. до Център "Фонд за лечение на деца" за организационно и финансово подпомагане по отношение на непълнолетния И. за осъществяване на контролен преглед, оперативно лечение и химиотерапия в Медицински център „А.“ в Турция. В срок до два работни дни от постъпването му заявлението се разглежда от администрацията на фонда, която проверява допустимостта му и ако не са подадени необходимите документи с изискваните съдържание и форма или са налице неясноти или непълноти в съдържащата се в документите информация, директорът на фонда уведомява писмено заявителя и дава указания за отстраняване на недостатъка. При неотстраняване на недостатъка в определения срок заявлението не се разглежда и преписката се връща на заявителя. В случай че са подадени необходимите документи, както е по настоящото дело директорът на фонда изисква становище от най-малко двама външни експерти по профила на заболяването и исканото лечение, в т.ч. от националния консултант и от председателя на научното дружество по съответната специалност или от други медицински специалисти. Преписката се изпраща на външния експерт/лечебното заведение по електронен път и на хартиен носител в срок до края на работния ден, следващ деня, в който изтича двудневния срок за разглеждане на заявлението. Външният експерт е длъжен да разгледа преписката по заявлението и да изготви доклад по случая в 7-дневен срок от получаването ѝ. Директорът на фонда насрочва заседание на Обществения съвет за разглеждане на всяко заявление не по-късно от 30 дни от датата, на която е постъпило заявлението - в случая не по-късно от 21.01.2017г. По делото не е спорно, че заявлението е

разгледано от Обществения съвет на Център „Фонд за лечение на деца“ на проведеното на 08.02.2017г. заседание (протокол № 3/08.02.2017 г.). В 3-дневен срок от получаване на предложението на Обществения съвет, директорът на Фонда издава заповед за организационно и финансово подпомагане на пациента, или прави мотивиран отказ. Оспорената заповед е издадена в посочения срок. Процедурата по подаденото заявление приключва със заповедта на директора на фонда, която е административен акт и действието е правно.

От изложеното следва, че директорът на Център "Фонд за лечение на деца" не е насрочил заседание на Обществения съвет за разглеждане на заявление № 3-7582/21.12.2016 г. в максимално определения за това 30-дневен срок(до 20.01.2017 г. вкл.), което представлява бездействие на органа, регламентирано като задължение с нормата на чл. 35, ал. 2 от Правилника и предхождащо издаването на заповедта. Налице е първият от елементите от фактическия състав на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ – незаконосъобразното фактическо бездействие по чл. 256 от АПК. Незаконосъобразното бездействие на административния орган се състои в неизвършване на дължимо се фактическо действие - насрочване на заседание на Обществения съвет към Център "Фонд за лечение на деца" за разглеждането на заявлението за И. П. в законоустановения срок. Предвид изложеното съдът приема, че е доказан първият елемент от фактическия състав за ангажиране отговорността на държавния орган - бездействие на директора на Център"Фонд за лечение на деца", регламентирано като задължение с нормата на чл. 35, ал. 2 от Правилника.

Неоснователно е твърдението на ищците, че директорът на Център "Фонд за лечение на деца" е бездействал и не е осъществил задължението си да предприеме някакви мерки след подаване на заявлението за финансово подпомагане на 21.12.2016г. до издаване на заповедта, предвид тежкото здравословно състояние на детето и не е настанил детето в българско лечебно заведение, където да започне веднага въобще някакво лечение. Взиранияте норми на чл. 82, т. 1 от Закона за здравето, чл. 6, чл. 7, чл. 9, чл. 29а, чл. 21, ал.1 във връзка с чл. 3, т. 2 от Правилника не регламентират задължение за директора на Център "Фонд за лечение на деца" да извърши действия за осъществяване на лечение на детето в срока от подаването на заявлението до издаването на заповедта.

За да се прецени еквивалентният размер на обезщетението за неимуществените вреди, понесени от ищците, следва да се съобрази интензитетът на емоционалните болки и страдания, които те са претърпяли и продължителността им във времето. Емоционалните

състояния на ищците във връзка с бездействието на директора са започнали след изтичане на срока за насрочване на заседанието на Обществения съвет до провеждане на заседанието, т.е. тяхната продължителност е 17 дни. Невъзможността през този период детето да получи своевременно лечение, неяснотата дали ще получи такова от държавата в лицето на съответно отговорния за това орган, който закъснява със 17 дни на фона на прогресиращото заболяване и твърдата увереност, че успешно лечение може да се проведе само в Република Турция, което родителите не могат да финансират неизбежно е довело до пораждаване на чувство на отчаяние и безнадеждност. Наличието на финансова помощ от страна на компетентните държавни институции, макар и да не решава проблема изцяло е вид подкрепа, която се оценява положително както от боледуващия така и от семейството му. Бездействието на институциите в обратна посока - предизвиква страх, безпокойство, притеснение, поражда чувство на безсилие относно хода на лечението и възможностите за постигане на трайни добри резултати.

Отчитайки посочените по-горе обстоятелства и периода, през който са търпени вредите, предвид характера и интензитета на породените страдания и негативни преживявания, съдът приема, че искът на всеки от ищците следва да бъде уважен за претърпени неимуществени вреди от бездействието на директора на Център "Фонд за лечение на деца" в размер на 3 000 лева. До пълния претендиран размер от 50 000 лева, (намаляване на цената на иска в съдебно заседание), претенцията следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

Отговорността на държавата за вреди от незаконни действия/бездействия на административния орган възниква от момента на влизане в сила на решението, с което е установена незаконосъобразността на действието/бездействието - в този смисъл е Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК. От този момент държавният орган изпада в забава и дължи лихва върху размера на присъденото обезщетение. В случая претенцията за лихви е в хипотеза на деликтна отговорност, макар и специална такава и по общите правила конкретен размер на претенция не е необходим да се посочва от ищеца, то такава следва да се присъди върху уважената главница считано от датата на влизане в сила на решението, с което е присъдено обезщетението. Предвид изложеното неоснователно е искането лихвата върху присъденото обезщетение да се присъди от датата на подаване на заявлението пред Център „Фонд за лечение на деца“ -21.12.2016г.

В обобщение на изложеното, настоящият съдебен състав намира, че в случая са налице всички кумулативно изискуеми предпоставки за

уважаване на исковите претенции в посочените размери, определени съобразно правилото на чл. 52 от ЗЗД.

В съответствие с нормата на чл. 81 от ГПК съдът следва да се произнесе и по претенциите на страните за присъждане на разноски.

Претендираните от ищеца разноски, съобразно приложения по делото списък по чл. 80 от ГПК, са в размер на 800 лв. адвокатско възнаграждение, платено в брой при подписване на договор за правна защита и съдействие и 10 лева - държавна такса. При частично уважаване на исковите претенции техният размер следва да бъде присъден пропорционално на уважената част от исковите.

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ на ответника се дължи присъждане на разноски съобразно отхвърлената част на иска.

Предвид изложеното и на основание чл. 203 и сл. от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на И. И. П. сумата от 20 000 (двадесет хиляди) лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от отменен индивидуален административен акт (заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“), ведно със законната лихва от датата на завеждане на исковата молба – 19.09.2022 г. до окончателното ѝ изплащане.

ОТХВЪРЛЯ предявения от И. И. П. против Националната здравноосигурителна каса иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от отменен индивидуален административен акт (заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“) за горницата от 20 000 (двадесет хиляди) лева до пълния предявен размер от 150 000 (сто и петдесет хиляди) лева.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на И. И. П. сумата от 5816.67 (пет хиляди осемстотин и шестнадесет) лева, представляваща лихва за забава от датата на отмяна на заповед № 118/08.02.2017 г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“ - 08.11.2019 г. до датата на завеждане на исковата молба 19.09.2022 г.

ОТХВЪРЛЯ предявеният от И. И. П. иск за присъждане на лихва върху обезщетението за неимуществени вреди от отменен административен акт (заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“) от датата на подаване на заявлението пред Център „Фонд за лечение на деца“ - 21.12.2016 г. до датата на отмяна на

заповед № 118/08.02.2017 г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“ - 08.11.2019 г.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на А. А. П. сумата от 20 000 (двадесет хиляди) лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от отменен индивидуален административен акт (заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“), ведно със законната лихва от датата на завеждане на исковата молба - 19.09.2022 г. до окончателното й изплащане.

ОТХВЪРЛЯ предявения от А. А. П. против Националната здравноосигурителна каса иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от отменен индивидуален административен акт (заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“) за горницата от 20 000 (двадесет хиляди) лева до пълния предявен размер от 150 000 (сто и петдесет хиляди) лева.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на А. А. П. сумата от 5816.67 (пет хиляди осемстотин и шестнадесет) лева, представляваща лихва за забава от датата на отмяна на заповед № 118/08.02.2017 г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“ - 08.11.2019 г. до датата на завеждане на исковата молба -19.09.2022 г.

ОТХВЪРЛЯ предявеният от А. А. П. иск за присъждане на лихва върху обезщетението за неимуществени вреди от отменен административен акт (заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“) от датата на подаване на заявлението пред Център „Фонд за лечение на деца“ - 21.12.2016 г. до датата на отмяна на заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“ - 08.11.2019 г.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на Ф. Ю. П. сумата от 15 000 (петнадесет хиляди) лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от отменен индивидуален административен акт (заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“), ведно със законната лихва от датата на завеждане на исковата молба – 19.09.2022 г. до окончателното й изплащане.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Ф. Ю. П. против Националната здравноосигурителна каса иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от отменен индивидуален административен акт (заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“) за горницата от 15 000 (петнадесет хиляди) лева до пълния предявен размер от 150 000 (сто и петдесет хиляди) лева.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на Ф. Ю. П. сумата от 4362.51 (четири хиляди триста шестдесет и два) лева, представляваща лихва за забава от датата на отмяна на заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“ - 08.11.2019 г. до датата на завеждане на исковата молба - 19.09.2022 г.

ОТХВЪРЛЯ предявеният от Ф. Ю. П. иск за присъждане на лихва върху обезщетението за неимуществени вреди от отменен административен акт (заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“) от датата на подаване на заявлението пред Център „Фонд за лечение на деца“ - 21.12.2016 г. до датата на отмяна на заповед № 118/08.02.2017г. на директора на Център “Фонд за лечение на деца“ - 08.11.2019 г.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на И. И. П. сумата от 3 000 (три хиляди) лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на директора на Център “Фонд за лечение на деца“), ведно със законната лихва от датата на влизане в сила на настоящото съдебно решение до окончателното изплащане на сумата.

ОТХВЪРЛЯ предявения от И. И. П. против Националната здравноосигурителна каса иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на директора на Център “Фонд за лечение на деца“) за горницата от 3 000 (три хиляди) лева до пълния предявен размер от 50 000 (петдесет хиляди) лева.

ОТХВЪРЛЯ предявеният от И. И. П. иск за присъждане на лихва върху обезщетението за неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на директора на Център “Фонд за лечение на деца“ от датата на подаване на заявлението пред Център „Фонд за лечение на деца“ - 21.12.2016 г. до влизане в сила на настоящото съдебно решение.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на А. А. П. сумата от 3 000 (три хиляди) лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на директора на Център “Фонд за лечение на деца“), ведно със законната лихва от влизане в сила на настоящото съдебно решение до окончателното ѝ изплащане.

ОТХВЪРЛЯ предявения от А. А. П. против Националната здравноосигурителна каса иск за присъждане на обезщетение за незаконосъобразно бездействие на директора на Център “Фонд за лечение на деца“) за горницата от 3 000 (три хиляди) лева до пълния предявен размер от 50 000 (петдесет хиляди) лева.

ОТХВЪРЛЯ предявеният от А. А. П. иск за присъждане на лихва

върху обезщетението за неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на директора на Център “Фонд за лечение на деца“ от датата на подаване на заявлението пред Център „Фонд за лечение на деца“ - 21.12.2016 г. до влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на Ф. Ю. П. сумата от 3 000 (три хиляди) лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на директора на Център “Фонд за лечение на деца“, ведно със законната лихва от влизане в сила на настоящото решение до окончателното й изплащане.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Ф. Ю. П. против Националната здравноосигурителна каса иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на директора на Център “Фонд за лечение на деца“) за горницата от 3 000 (три хиляди) лева до пълния предявен размер от 50 000 (петдесет хиляди) лева.

ОТХВЪРЛЯ предявеният от Ф. Ю. П. иск за присъждане на лихва върху обезщетението за неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на директора на Център “Фонд за лечение на деца“) от датата на подаване на заявлението пред Център „Фонд за лечение на деца“ - 21.12.2016 г. до датата на влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на И. И. П. разноси по делото в размер на 10 (десет) лева.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на А. А. П. и Ф. Ю. П. разноси по делото в общ размер 191 лева, от които 171 лева - адвокатско възнаграждение и 20 лева - държавна такса.

ОСЪЖДА И. И. П., А. А. П. и Ф. Ю. П. да заплатят на Националната здравноосигурителна каса разноси за юрисконсултско възнаграждение в размер на 91 (деветдесет и един) лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: